

HİPERTANSİYONA MULTİDİSİPLİNER YAKLAŞIM

EDİTÖR
Filiz ÖZYİĞİT

© Copyright 2020

Bu kitabın, basım, yayın ve satış hakları Akademisyen Kitabevi A.Ş.'ne aittir. Anılan kuruluşun izni alınmadan kitabın tümü ya da bölümleri mekanik, elektronik, fotokopi, manyetik kayıt ve/veya başka yöntemlerle çoğaltılamaz, basılamaz, dağıtılamaz. Tablo, şekil ve grafikler izin alınmadan, ticari amaçlı kullanılamaz. Bu kitap T.C. Kültür Bakanlığı bandrolü ile satılmaktadır.

ISBN

978-625-727-507-1

Sayfa ve Kapak Tasarımı

Akademisyen Dizgi Ünitesi

Kitap Adı

Hipertansiyona Multidisipliner Yaklaşım

Yayıncı Sertifika No

47518

Editör

Filiz ÖZYİĞİT

Baskı ve Cilt

Özyurt Matbaacılık

Yayın Koordinatörü

Yasin DİLMEN

Bisac Code

MED045000

DOI

10.37609/akya.1776

UYARI

Bu üründe yer alan bilgiler sadece lisanslı tıbbi çalışanlar için kaynak olarak sunulmuştur. Herhangi bir konuda profesyonel tıbbi danışmanlık veya tıbbi tanı amacıyla kullanılmamalıdır. *Akademisyen Kitabevi* ve alıcı arasında herhangi bir şekilde doktor-hasta, terapist-hasta ve/veya başka bir sağlık sunum hizmeti ilişkisi oluşturmaz. Bu ürün profesyonel tıbbi kararların eşleniği veya yedeği değildir. *Akademisyen Kitabevi* ve bağlı şirketleri, yazarları, katılımcıları, partnerleri ve sponsorları ürün bilgilerine dayalı olarak yapılan bütün uygulamalardan doğan, insanlarda ve cihazlarda yaralanma ve/veya hasarlardan sorumlu değildir.

İlaçların veya başka kimyasalların reçete edildiği durumlarda, tavsiye edilen dozunu, ilacın uygulanacak süresi, yöntemi ve kontraendikasyonlarını belirlemek için, okuyucuya üretici tarafından her ilaca dair sunulan güncel ürün bilgisini kontrol etmesi tavsiye edilmektedir. Dozun ve hasta için en uygun tedavinin belirlenmesi, tedavi eden hekimin hastaya dair bilgi ve tecrübelerine dayanak oluşturması, hekimin kendi sorumluluğundadır.

Akademisyen Kitabevi, üçüncü bir taraf tarafından yapılan ürüne dair değişiklikler, tekrar paketlemeler ve özelleştirmelerden sorumlu değildir.

GENEL DAĞITIM

Akademisyen Kitabevi A.Ş.

Halk Sokak 5 / A

Yenişehir / Ankara

Tel: 0312 431 16 33

siparis@akademisyen.com

www.akademisyen.com

ÖNSÖZ

Değerli okuyucularımız,

Hipertansiyona Multidisipliner Yaklaşım Kitabımızı hem dünyada hem de ülkemizde Covid 19 pandemisinin yaşandığı günlerde yazmaya karar verdik. Hipertansiyon hastalığına farklı disiplinlerden yazarlarımız farklı bakış açısıyla güncel pencerelerden bakarak bu kitaba değer kattılar. Amacımız güncel bilgilerden oluşan bu kitabın okuyucularımıza bilimsel olarak fayda sağlamasıdır. Kitabın editörlük sürecinde incelemelerde katkı sağlayan Sayın Ali ÖZYİĞİT'e teşekkür ederim.

Doç Dr Filiz ÖZYİĞİT
KSBÜ Tıp FAK. Tıbbi Farmakoloji AD.
KÜTAHYA

İÇİNDEKİLER

1. Bölüm	Hipertansiyona Biyofiziksel Yaklaşım: Hemodinaminin ve Hemoreolojinin Fizyolojik ve Patolojik Önemi	1
	<i>Denizhan KARIŞ</i>	
2. Bölüm	Hipertansiyonun Moleküler Temelleri ve Genetik Yatkınlık.....	17
	<i>Saadet ÇELİKÖZLÜ</i>	
3. Bölüm	Hipertansiyon ve Gen Polimorfizmleri	45
	<i>Fulya YÜKÇÜ</i>	
4. Bölüm	Hipertansiyonda Sol Ventrikül Hipertrofisi ve Kalp Yetmezliği Gelişimi	55
	<i>Gölnur BAĞCI</i>	
5. Bölüm	Hipertansiyonda Ürik Asitin Rolü.....	63
	<i>Mustafa KIRÇA</i>	
6. Bölüm	Hipertansiyonun Fetal Programlanması	73
	<i>Ayşe ÇAKIR GÜNDOĞDU</i>	
7. Bölüm	Hipertansiyon, İmmünite ve İnflamasyon	83
	<i>Emine YAĞCI</i> <i>Cansu ÖZBAYER</i> <i>Hülyam KURT</i>	
8. Bölüm	Hormonal Hipertansiyon	93
	<i>Said ALTIKAT</i>	
9. Bölüm	Hipertansiyonda Kompleman Sistem ve Uç Organ Hasarı	109
	<i>Rumeysa ÖZYURT</i>	
10. Bölüm	Hipertansiyon Epidemiyolojisi.....	123
	<i>Muammer YILMAZ</i>	

11. Bölüm	Kırsal Yaşam Bölgesinde Hipertansiyon Yönetimi	133
	<i>Elif Fatma ÖZKAN PEHLİVANOĞLU</i>	
12. Bölüm	Hipertansiyon ve Hava Kirliliği	141
	<i>Ömer Faruk TEKİN</i>	
13. Bölüm	Çocuk ve Adölesanlarda Hipertansiyon Etiyolojisi ve Risk Faktörleri	149
	<i>Tuğçe GÜNŞEN</i>	
14. Bölüm	Kan Basıncı ve Beyin: Hipertansiyon Nörolojisi	155
	<i>Yüksel ERDAL</i>	
15. Bölüm	Nöroşirürjide Akut Arteriyel Hipertansiyon	167
	<i>İlker Deniz CİNGÖZ</i>	
16. Bölüm	Hipertansif İntraserebral Hematomlar	175
	<i>İsmail KAYA</i>	
17. Bölüm	Hipertansiyon ve Kronik Komplikasyonları	183
	<i>Sertaş ERARSLAN</i>	
18. Bölüm	Hipertansiyondan Korunma Yolları.....	191
	<i>Müşerref SEDEF</i>	
19. Bölüm	Hipertansiyon ve Egzersiz.....	207
	<i>Alparslan ÜNVEREN</i> <i>Halit HARMANCI</i> <i>Mert KAYHAN</i>	
20. Bölüm	Yaşlı Popülasyonda Hipertansiyona Yaklaşım	217
	<i>Türkan PAŞALI KİLİT</i>	
21. Bölüm	Maskeli Hipertansiyon	227
	<i>Celal KİLİT</i>	
22. Bölüm	Beyaz Önlük Hipertansiyonu	237
	<i>Said ALTIKAT</i> <i>Büşra Nur ALTIKAT</i>	
23. Bölüm	Hipertansiyon ve Diş Hekimliği.....	245
	<i>Melike BAŞARAN</i> <i>Banu ÇUKURLUÖZ BAYINDIR</i>	

24. Bölüm	Radyoterapi ve Hipertansiyon.....	257
	<i>Meryem Cansu ŞAHİN</i>	
25. Bölüm	Hipertansiyon ve İşitme Kaybı.....	267
	<i>Aycan BAŞ</i>	
26. Bölüm	Hipertansiyonda Tedavi.....	283
	<i>Filiz ÖZYİĞİT</i>	
27. Bölüm	Hipertansiyon ve Hücrel Tedavi.....	299
	<i>Suna KARADENİZ SAYGILI</i>	
28. Bölüm	Anjiotensin Dönüştürücü Enzim İnhibitörlerinin Hipertansiyon Tedavisinde Kullanılması ve Covid-19 İle İlişkisi.....	307
	<i>Mahmut ÖZDEMİR</i>	
29. Bölüm	Covid-19 Hastalığında Hipertansif Antihipertansif Mekanizmalar.....	325
	<i>Said ALTIKAT</i>	
30. Bölüm	Hipertansiyonlu Bireyde Bakım ve Etik Yaklaşımlar	335
	<i>Nuriye DEĞİRMEN</i>	
31. Bölüm	Hipertansiyonun Cep Telefonu ve Wi-Fi Kaynaklı Elektromanyetik Alanlarla İlişkisi.....	349
	<i>Saadet ÇELİKÖZLÜ</i>	

YAZARLAR

Denizhan KARIŞ

Dr. Öğr. Üyesi, İstinye Üniversitesi-Tıp
Fakültesi-Biyofizik AD
ORCID iD: 0000-0002-5976-4107

Saadet ÇELİKÖZLÜ

Dr. Öğr. Üyesi, Kütahya Dumlupınar
Üniversitesi
ORCID iD: 0000-0001-9825-6458

Fulya YÜKÇÜ

Dr. Öğr. Üyesi, Kütahya Sağlık Bilimleri
Üniversitesi Tıp Fakültesi Biyofizik AD
ORCID iD: 0000-0003-3468-2655

Gülner BAĞCI

Arş. Gör., Kütahya Sağlık Bilimleri
Üniversitesi Tıp Fakültesi Anatomi AD
ORCID iD: 0000-0001-6685-4955

Mustafa KIRÇA

Arş. Gör. Dr., Kütahya Sağlık Bilimleri
Üniversitesi Tıbbi Biyokimya AD
ORCID iD: 0000-0002-2959-1735

Ayşe ÇAKIR GÜNDOĞDU

Arş. Gör. Dr., Kütahya Sağlık Bilimleri
Üniversitesi, Tıp Fakültesi, Histoloji ve
Embriyoloji AD
ORCID iD: 0000-0002-2466-9417

Emine YAĞCI

Arş. Gör., Eskişehir Osmangazi Üniversitesi
Tıp Fakültesi, Tıbbi Biyoloji AD
ORCID iD: 0000-0003-2179-1318

Cansu ÖZBAYER

Doç. Dr., Kütahya Sağlık Bilimleri
Üniversitesi Tıp Fakültesi, Tıbbi Biyoloji AD
ORCID iD: 0000-0002-1120-1874

Hülyam KURT

Prof. Dr., Eskişehir Osmangazi Üniversitesi
Tıp Fakültesi, Tıbbi Biyoloji AD
ORCID iD: 0000-0003-2433-9925

Said ALTIKAT

Doç. Dr. Kütahya Sağlık Bilimleri
Üniversitesi Tıp Fakültesi Temel Tıp
Bölümü Biyokimya AD.
ORCID iD: 0000-0002-5763-3787

Rumeysa ÖZYURT

Ar. Gör. Dr., Kütahya Sağlık Bilimleri
Üniversitesi, Tıp Fakültesi, Fizyoloji AD.
ORCID iD: 0000-0002-9887-2645

Muammer YILMAZ

Dr. Öğr. Üyesi, Kütahya Sağlık Bilimleri
Üniversitesi Tıp Fakültesi, Halk Sağlığı AD
ORCID iD: 0000-0002-8728-7635

Elif Fatma ÖZKAN PEHLİVANOĞLU

Aile Hekimliği Uzmanı, Eskişehir
İl Sağlık Müdürlüğü
ORCID iD: 0000-0002-7529-2576

Ömer Faruk TEKİN

Uzm. Dr., Van İl Sağlık Müdürlüğü,
ORCID iD: 0000-0002-7150-5933

Tuğçe GÜNŞEN

Ar. Gör., Kütahya Sağlık Bilimleri
Üniversitesi, Tıp Fakültesi, Temel Tıp
Bilimleri Bölümü, Histoloji ve Embriyoloji AD
ORCID iD: 0000-0002-4820-6361

Yüksel ERDAL

Uzm. Dr., İstanbul Eğitim ve Araştırma
Hastanesi, Nöroloji Kliniği
ORCID iD: 0000-0002-5338-3901

İlker Deniz CİNGÖZ

Dr. Öğr. Üyesi, Kütahya Sağlık Bilimleri
Üniversitesi, Tıp Fakültesi, Nöroşirurji AD
ORCID iD: 0000-0002-0452-7606

İsmail KAYA

Dr. Öğr. Üyesi, Kütahya Sağlık Bilimleri
Üniversitesi, Tıp Fakültesi, Nöroşirurji AD
ORCID iD: 0000-0002-5157-8066

Sertaş ERARSLAN

Dr. Öğr. Üyesi, Kütahya Sağlık Bilimleri
Ünv. Tıp Fakültesi İç Hastalıkları AD
ORCID iD: 0000-0002-6816-4154

Müşerref SEDEF

Öğr. Gör. Kütahya Sağlık Bilimleri
Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi,
Fizyoterapi ve Rehabilitasyon Bölümü,
ORCID iD: 0000-0002-3598-712X

Alparslan ÜNVEREN

Doç. Dr., Kütahya Dumlupınar Üniversitesi,
Spor Bilimleri Fakültesi, Antrenörlük
Eğitimi AD
ORCID iD: 0000-0001-5566-9965

Halit HARMANCI

Doç. Dr., Kütahya Dumlupınar
Üniversitesi, Spor Bilimleri Fakültesi,
Antrenörlük Eğitimi AD
ORCID iD: 0000-0002-7176-6607

Mert KAYHAN

Dr. Öğr. Üyesi, Kütahya Dumlupınar
Üniversitesi Spor Bilimleri Fakültesi,
Antrenörlük Eğitimi AD
ORCID iD: 0000-0001-5850-3872

Türkan PAŞALI KİLİT

Dr. Öğr. Üyesi, Kütahya Sağlık Bilimleri
Üniversitesi, İç Hastalıkları AD
ORCID iD: 0000-0003-1126-7336

Celal KİLİT

Doç. Dr., Uşak Üniversitesi Tıp Fakültesi,
Kardiyoloji AD
ORCID iD: 0000-0003-3787-0619

Büşra Nur ALTIKAT

Dr., Kütahya Merkez Toplum Sağlığı
Merkezi
ORCID iD: 0000-0002-7706-0875

Melike BAŞARAN

Dr. Öğr. Üyesi, Kütahya Sağlık Bilimleri
Üniversitesi, Diş Hekimliği Fakültesi, Ağız
Diş ve Çene Radyolojisi AD
ORCID iD: 0000-0002-3311-1642

Banu ÇUKURLUÖZ BAYINDIR

Dr. Öğr. Üyesi, Kütahya Sağlık Bilimleri
Üniversitesi, Diş Hekimliği Fakültesi,
Protetik Diş Tedavisi AD
ORCID iD: 0000-0001-8580-9930

Meryem Cansu ŞAHİN

Öğr. Gör., Kütahya Sağlık Bilimleri
Üniversitesi, Uygulama ve Araştırma
Merkezi
ORCID iD: 0000-0002-5743-3734

Aycan BAŞ

Dr. Öğr. Üyesi, Afyonkarahisar Sağlık
Bilimleri Üniversitesi Tıp Fakültesi
Biyofizik AD
ORCID iD: 0000-0002-9376-8021

Filiz ÖZYİĞİT

Doç. Dr, Kütahya Sağlık Bilimleri
Üniversitesi Tıp Fakültesi Tıbbi
Farmakoloji AD
ORCID iD: 0000 0002 0062 4281

Suna KARADENİZ SAYGILI

Arş. Gör. Doktor, Kütahya Sağlık Bilimleri
Üniversitesi Tıp Fakültesi Histoloji ve
Embriyoloji AD
ORCID iD: 0000-0003-1704-3720

Mahmut ÖZDEMİR

Doç. Dr., Eskişehir Osmangazi Üniversitesi,
Tıp Fakültesi, Farmakoloji AD
ORCID iD: 0000-0003-1124-6957

Nuriye DEĞİRMEN

Dr. Öğr. Üyesi, Kütahya Sağlık Bilimleri
Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi
Ebelik Bölümü,
ORCID iD: 0000-0002-7278-978X.